

BULLETIN

Svensk förening för Beroendemedicin

www.svenskberoendemedicin.se

Nummer 3 | AUG 2018 | Årgång 29

I detta nummer hittar du bl a

- 11 Cannabidiol inget läkemedel
- 2 Vanligt läkemedel — dödlig drog
- 4 Polyfenoner
- 10 Alkoholfri öl ökar
- 10 Berusningsdrinkande minskar
- 3 Alkohol som medicin oroar
- 4 Spritförsäljning via instagram
- 5 Rökning och stroke
- 3 En handväska
- 2 Nya narkotika klassade
- 2 Ratade bananflugor super

Årets sponsorer

- Abbvie AB
- Gilead Sciences AB
- Nordic Drugs
- TEVA
- Unimedic
- Mundipharma
- SANA|PHARMA
- Indivior

Skål

— nu smäller det

Det är hög tid att du anmäler dig till årets augustikonferens om alkohol, droger och våld.

Exklusiva presentatörer av senaste rönen inom området och som bonus en expertpanel som diskuterar kvinnor, våld och beroende.

Anmäl dig på vår hemsida!

www.svenskberoendemedicin.se

Välkommen till Göteborg

den 31 augusti

Wallenbergs konferenscentrum

Sista minuten

... att anmäla sig till årets augustikonferens i

Göteborg den 31 augusti

Hela programmet hittar du på sidan 6 och anmälan gör du på vår hemsida.

lite mer tid

har du för anmälan till studieresan till Lissabon. Program, se sidan 9

Styrelsen 2018

Ordförande

Åsa Magnusson
Stockholm

Vice ordförande

Joar Guterstam
Stockholm

Facklig sekreterare

Bengt Sternebring
Malmö

Vetensk. sekreterare

Anders Håkansson
Malmö

Kassör

Gulber Asanovska
Malmö

Överiga ledamöter

Sven Andréasson
Stockholm

Cathrine Rönnbäck
Göteborg

Sven Wählin
Stockholm

Hanne Tønnesen
Malmö

Karin Stolare
Uppsala

Markus Heilig
Linköping

Martin Olsson
Malmö

Martin Hammar
Göteborg

Redaktör: Bengt Sternebring
bengt.sternebring@svenskberoendemedicin.se

Ansvarig utgivare: Åsa Magnusson

Tryckeri: Exakta, Malmö

Lösenord 2018

På vår hemsida kommer du under året att hitta dokument som är avsedda enbart för medlemmar. Du avkrävs ett lösenord och detta är under 2016

bulle181

Narkotikaklassade

I maj 2018 har regeringen klassificerat som narkotika:

- **flualprazolam** (har rapporterats in som missbruks-substans till EU:s narkotikacenter i Portugal)
- **nitrazolam** (ett bensodiazepam som enligt djurstudier är många gånger starkare än diazepam och förekommer som nätdrog)
- **3-metoxieticyklidin** (3-MeO-PCE)
- **3-hydroxifencyklidin** (3-HO-PCP)
- **3-fluoroetamfetamin** (3-FEA)

Följande sex substanser klassificeras som hälsofarliga varor:

- **NEiH**
- **3F-alfa-PVP**
- **4-fluoroetamfetamin** (4-FEA)
- **3-hydroxieticyklidin** (3-HO-PCE), 4-hydroxybutyrfentanyl
- **isopropyl-U-47700** (en smärtstillande stark opioid som dock aldrig använts som läkemedel)

Nya datalagringslagen (GDPR) och vårt medlemsregister

Svensk förening för Beroendemedicins medlemsregister förvaras i en datafil som förvaras enbart (inga kopior) hos föreningens sekreterare. Registret innehåller inga andra uppgifter än de som lämnas av den sökande medlemmen.

Medlemsregistret används endast för kommunikation med dig som medlem, egenligen endast för adressering av medlemsskriften Bulletin och mailutskick i samband med information om föreningen.

Är du medlem av Sveriges Läkarförbund finns ditt medlemskap (namn och mailadress förmedlas från Svensk förening för Beroendemedicin en gång om året) förmedlat för betalning av årsavgiften till SfB (detta är en hjälp för föreningen som finns som årsmötesbeslut sedan många år).

Föreningens medlemsregister publiceras aldrig, förmedlas eller säljes aldrig till någon.

Att avstå från medlemsregistrering är det samma som att begära utträde ur föreningen.

Beprövat läkemedel ny dödsdrog bland missbrukare

Den verksamma substansen i Imodium och Dimor är loperamid, som är en opioid. Tar man läkemedlet enligt ordination är det ofarliga mängder loperamid som intas. Nu har det blivit känt i missbrukskretsar att det finns en opioid i dessa magläkemedel och via nätet kan stora mängder köpas. I mycket höga doser kan en viss eftersträvd effekt uppnås, men samtidigt kan dessa mycket höga doser leda till svåra biverkningar, till och med döden.

Under senaste året tros elva personer i Sverige avlidit till följd av loperamid, antingen ensamt eller tillsammans med andra substanser. Den amerikanska läkemedelsmyndigheten har också varnat för att hög koncentration av loperamid kan ge allvarliga hjärtproblem. Även i USA har rapporterats såväl allvarliga biverkningar som dödsfall.

Adressändring

Du glömmet väl inte att meddela föreningen när Du byter adress?

Maila till

bengt.sternebring@svenskberoendemedicin.se

Kommer tidningen i retur till oss avregistreras du automatiskt för pappersversionen! Medlemskap säger du enklast upp via mail.

VAD HAR DOM I LISSABON?

— som vi inte har. Och som Norge kanske inom kort får.

Kom med på vår studieresa till Lissabon.
Se sidan 8 - 9

Protokoll

från styrelsemöten och det årliga föreningsmötet hittar du på vår hemsida så snart de är justerade.

BULLETIN

Redaktör: Bengt Sternebring
bengt.sternebring@svenskberoendemedicin.se

Annonser: Camilla Stjernholm
camilla.stjernholm@svenskberoendemedicin.se

Ansv. utgivare: Åsa Magnusson

Tryckeri: Exakta, Malmö

Bulletin är en medlemsskrift för Svensk förening för Beroendemedicin. Bulletin utkommer i pappersversion årligen i februari, maj och november. En kortare version utkommer endast på föreningens hemsida under augusti.

www.svenskberoendemedicin.se

Som medlem i föreningen

har du möjlighet att söka vårt **Stipendium** för fördjupad alkohol- och drogkunskap. Du kan använda stipendiet till forskning, studiebesök, konferens e dyl. *Du kan ansöka när som helst under året.*

15 000 kronor kan bli dina

Ansökningsreglerna hittar du på vår hemsida www.svenskberoendemedicin.se

Resestipendium för unga alkoholforskare

Systembolaget har inrättat ett resestipendium för att hedra sin tidigare styrelseordförande (1984-1999) Bertil Göransson. Stipendiet är öronmärkt för unga alkoholforskare och är på 30 000 kronor. Motprestationen är en föreläsning i samband med utdelningen vid årets SAD-möte i Östersund i november.

Priset tilldelas en ung forskare som visat prov på framstående forskning inom området ungdom och alkohol. Forskning med anknytning till idrott ska väga särskilt tungt vid bedömningen. Sista ansökningsdag är den 25 oktober 2018.

Ansökan sker till professor Hanne Tønnesen vid Clinical Health Promotion Centre i Malmö. Information och ansökningshandlingar erhålls via cecilia.gravin@med.lu.se

En handväska?

NIX

En låda är inte en låda vilken som helst. Ett företag ville packetera vin i en låda som var utformad som en damhandväska; det accepteras icke. Samma företag försökte med en låda som var utformad som en faluröd svensk stuga med vita knutar; icke. Allt enligt Alkohollagen §7, kap 1.

Norge ändrar sin narkotikapolitik. Följer Portugal.

Det är i Norge sedan 50 år straffbart att använda droger. Nu vänder landet riktning och förändrar sin narkotikapolitik – de som använder droger ska inte längre straffas. Det är Norges hälsominister Bent Høie som önskar förändring och hänvisar till de goda resultat som uppnåtts i Portugal. Drogproblematiken blir ett sjukvårdsärendet om tre år då man tror att den nya lagstiftningen kan verkställas. En majoritet i Stortinget är positiv till ändringen.

Läs en kortversion om Portugals nya lagstiftning på sidan 8 eller varför inte uppdatera på plats?

Som medlem

kan du följa med på studieresa till Lissabon och höra mer av de portugisiska sakkunniga under två spännande dagar i oktober.

Läs mer på sidan 9 och anmälan sker enkelt med ett mail till bengt.sternebring@svenskberoendemedicin.se

Alkohol som medicin oroar

Systembolaget presenterar årligen en rapport om vad som händer på alkoholområdet. Ett tema i årets rapport är alkohol och psykisk ohälsa och via Sifo har man låtit undersöka hur vanligt det är att dricka i syfte att lindra exempelvis stress, nedstämdhet och sömnbesvär.

Undersökningen gjordes i mars-april i år och omfattade personer som var mellan 18 och 79 år. Totalt tillfrågades 2 717 individer.

Av undersökningen framkommer att över hälften av de som under de senaste 12 månaderna druckit alkohol för att lugna nerverna, slappna av eller dämpa stress anser att alkoholen alltid eller oftast hjälper.

Närmare fyra av tio uppger att de känner någon som använder alkohol i detta syfte, och var femte svarar att de känner någon som dricker för att lindra nedstämdhet eller sorg.

Närmare hälften (47 procent) uppger att de har oroat sig för alkoholkonsumtionen hos en eller flera personer i omgivningen som använt alkohol i syfte att lindra psykiska eller fysiska besvär.

... visste jag inte

Den inte ovanliga missuppfattningen att det är tillåtet med cannabis i Christiania i Köpenhamn har över 100 personer fått erfara under försommaren. De häktades då danska polisen gjorde ett kraftfullt tillslag. Förutom lagföringen beslagtogs en stor mängd cannabis.

Som medlem har du tillgång till lite extra material på hemsidan, t.ex. äldre nummer av BULLETIN.

Tidigare nummer är kodade efter principen 2014: koden är **bulle141**; 2015: **bulle151**

BULLETINER

Riksdagen har röstat med snäv marginal (151 – 140) för en lag som tillåter gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker. Dock med brasklappen att Systembolagets monopol bevaras.

Lidl och andra affärer säljer cannabis i sina affärer. Det är i Schweiz där det är tillåtet med produkter som innehåller mindre än 1 procent THC. Högre halter av CBD (cannabidiol) är tillåtet, men Addiction Suisse varnar att intag av CBD kan leda till problem, exempelvis kan moderkakan hos gravida påverkas.

2018 är det 20 år sedan webbplatsen Drugsmart.com lanserades. I 20 år har svenska barn och ungdomar vänt sig dit med sina frågor om alkohol och andra droger och idag har webbplatsen fler besökare än någonsin.

Om alkoholmonopolet i Sverige avskaffades skulle det leda till 29 000 fler fall av misshandel per år, 8000 fler fall av rattfylleri och ytterligare 1400 alkohol-relaterade dödsfall. Det visar en ny rapport från en internationell forskargrupp under ledning av Tim Stockwell, chef för Centre for Addictions Research of British Columbia och professor vid University of Victoria i Kanada.

Den amerikansk-mexikanske knarkkungen La Barbie har efter utlämning från Mexiko 2015 fått sitt straff: 50 års fängelse. Detta för narkotikabrott och penningtvätt. Det är en stor "förlust" för den mexikanska knarkkartellen som förlorat storparten.

IQ har polisanmält spritförsäljning över nätet via Instagram. Det är framför allt till ungdom som denna försäljning sker. Polisen verkar vara lite ljum och menar att en utredning är resurs- och tidskrävande och svår att genomföra (!).

En nyligen publicerad undersökning från CAN visar att rökningen i landet åter minskar i alla åldrar. Monitormätningarna började 2003. Då var de flesta dagligrökare. Idag har andelen dagligrökare halverats medan feströkarna (sporadiska rökare) är oförändrade.

En mexikan är i USA åtalad för att ha smugglat in flytande heroin via hundar! Hen ska ha låtit operera in kapslar i magen på hundarna. Det tog tid att upptäcka denna smuggelväg. Han lär ha hållit på i mer än 10 år.

Alkohol och tobak är ett långt större hot mot den globala hälsan än narkotika och andra illegala droger. Räknat i förlorade år är det tio gånger fler för alkohol och tobak än för övriga illegala droger. Detta konstaterar The Global Statistics on Alcohol, Tobacco, and Illicit Drug Uses 2017.

Polisen i Bangladesh försöker hålla stånd mot narkotikahandlare. I en razzia arresterades 1 700 individer som förmodades vara säljare. Det är framför

allt en tablett kallad yaba som består av metamfetamin och koffein som är det stora narkotikaproblemet i landet.

Enligt Läkemedelsverket ätes det D-vitamin som aldrig förr. Botar uppenbarligen det mesta, från håravfall till cancer. Men LV vill påpeka att stora doser av detta till synes hälsobringande vitamin resulterar snarare i motsatsen: förgiftningstillstånd. Hur stora intoxikationsdoserna är går inte att säga – är individuellt.

En utmärkt sammanfattning om risker vid alkoholkonsumtion skriven av några av landets främsta experter inom området: Alkoholkonsumtion och risknivåer. Kunskapsunderlag och förslag till rekommendationer. Stockholm: Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, Stockholms läns landsting; 2018. Rapport 2018:1. Hämta rapporten via hemsidan ces.sll.se

Polyfenoner

En spansk undersökning visar att polyfenoner hindrar potentiellt skadliga mikrober som angriper tandkötet och sålunda förebygger såväl hål i tänderna som tandköttsinfektioner. Dessa polyfenoner finns i rött vin, varför forskargruppen kollade om vin var förebyggande.

Resultatet var positivt, men författarna framhåller i diskussionen att det inte är aktuellt med någon rekommendation – den kemiska analysen visar på att det behövs betydligt högre koncentration av polyfenoner än den som uppmäts i vin.

Däremot kan det vara av värde att fortsätta studierna för att få fram läkemedel med rätt mängd polyfenoner som kan leda till skydd mot karies och andra mjukdelssjukdomar i munnen.

Memo: de aktuella polyfenonerna finns ävenledes i kaffe och tranbärsjuice.

J Arc Food Chem (DOI:10.1021/acs.jafc.7b05466)

Vatten till törstiga

Valborgsmässöfirandet i Stadsparken i Lund är sedan decennier en plats för firande ungdomar, knöfullt och stökigt, inte minst med alkohol som bidragande orsak. Socialförvaltningen i Lund hade i år utrustat sig med vatten och muggar och under några timmar delade man ut mer än 7 000 muggar vatten, ett gammalt känt knep att ta till för att hålla ned alkoholkonsumtionen. Bra initiativ.

Åt rätt håll

Narkotikarelaterad död minskar

Folkhälsomyndigheten meddelar att den narkotikarelaterade dödligheten i Sverige minskar för första gången på många år. Jämfört med 2015 har dödligheten under 2016 minskat med 11 procent. De flesta dödsfallen är opioidrelaterade, vanligen oavsiktlig intoxication.

En möjlig orsak till minskningen är de utökade sprutbytesmottagningarna som etablerats efter att kommunala vetot tagits bort och sjukvård nu hanteras inom sjukvården, något som inom beroendevården inte alltid äger sitt självklara berättigande (Missbruksutredningen 2010).

Bananflugor är ena pilskas rackare. De gillar sex men om det blir NEJ, då tröstsupper dom! En forskningsrapport visar att om hannar förnekas sex men får två näringsalternativ — ett med alkohol, ett utan, så visas en stark preferens för alkoholen.

Current Biology; doi.org/10.1016/j.cub.2018.03.039

Nykterhet minskar kirurgiska komplikationer

Nykter inför operationen halverar de postoperativa komplikationerna

Svenska kirurger och anestesiologer tillsammans med Svenska Läkaresällskapet framför i en artikel på DN-debatt att det är inte bara rökstopp som förbättrar operationsresultatet utan även ett alkoholstopp. Enligt artikeln har tobaksrökning och alkohol samma komplikationsrisk.

Inför planerad operation bör patienten vara totalt avhållsam från alkohol under 4-8 veckor och därmed minska komplikationer i efterförloppet. Det är framför allt blödnings- och infektionsrisken som halveras. Alkoholfriheten förbättrar också sårhäkning och hjärtats pumpmekanism.

Med tanke på att det är ungefär en miljon svenskar som dricker så pass mycket alkohol

att de är i riskzonen för postoperativa komplikationer uppmanar nu representanterna för debattartikeln att de opererande klinikerna i Sverige ska införa rutiner för en alkoholfri operation.

DN debatt 180430

Rökning och stroke

Sedan tidigare finns data som styrker att det finns ett klart samband (dos-responskurva) mellan rökning och stroke när det gäller unga kvinnor. Denna studie undersöker om det finns samma samband mellan rökning och stroke hos unga män (dvs yngre än 50 år), vilket tidigare inte med tydlighet visats.

Studien omfattade 615 cigarettroökare och 530 kontroller. Resultatet visar på ett starkt dos-responsförhållande mellan antalet dagligt rökta cigaretter och utvecklingen av stroke hos inklusionsgruppen.

Ett totalt stopp för rökning leder till den största minskningen av stroke, men det framkommer också att även en sänkning av antalet cigaretter reducerar risken.

Janina Markidan, BA; et al. Smoking and Risk of Ischemic Stroke in Young Men. Stroke. 2018;49:00-00. DOI: 10.1161/STROKEAHA.117.018859.

Konferenstipsen

Hittar du numera på vår hemsida:
www.svenskberoendemedicin.se

Alltid uppdaterade!

INBJUDAN årets augustikonferens i Göteborg

Svensk förening för Beroendemedicin

Skål — nu smäller det

Alkohol, droger och våld

Paneldiskussion: Kvinnor, våld och beroende

Svensk förening för Beroendemedicin anordnar en endagarskonferens om alkohol, droger och våld. Föreläsare och paneldeltagare är ledande nationell och internationell expertis inom kunskapsområdet.

Föreläsare är

— Sam Golden

Dr. Golden's scientific interests encompass understanding the psychological and neural mechanisms guiding reward processing. He is particularly interested in understanding how neuropsychiatric disorders - such as maladaptive aggression, depression and substance abuse - subvert basic reward circuitry to manifest pathological behavior. Dr. Golden's current research directions aim to better define the intersection of aggression and motivation, and identify the cellular and circuit mechanisms that control the transition from adaptive aggression to maladaptive compulsive aggression seeking behavior.

— Markus Heilig

Dr. Heilig is leading a research group which studies the brain process involved in stress-related disorders such as addiction or anxiety disorders, with the primary objective of discovering novel mechanisms that can be targeted for pharmacotherapy.

— Tomas Moberg

Dr. Moberg är kliniker och forskande psykiater med beroendeförskottning. Aktuellt forskningsområde är riskfaktorer för våld med speciellt fokus på psykiatriska diagnoser.

— Sven Andréasson

Dr. Andréasson kommer att presentera en forskningsrapport som är sammanställd av ett internationellt forskarteam. Rapporten belyser olika typer av våld, hur alkoholen påverkar vårt beteende och hur våld påverkar vår hälsa på kort och lång sikt.

Panelen

— Sanna Detlefsen

är beteendevetare, psykoterapeut och direktör för Linköpings stadsmission, som sedan 2004 skapat opinion kring utsatta kvinnors situation och som arbetar för att erbjuda både akut omhändertagande och behandling.

— Anna Persson

är legitimerad psykolog med verksamhet vid Beroendecentrum Stockholm och doktorand vid KI, forskar kring förbättrad diagnostik och behandling av posttraumatiskt stressyndrom och alkoholbrukssyndrom hos kvinnor.

— Stefan de Vylder

är nationalekonom och författare som arbetat på Sida och som docent i utvecklingsekonomi på Handelshögskolan i Stockholm. Han har deltagit i debatten kring mäns våld mot kvinnor genom att peka på de mänskliga och samhällsekonomiska kostnaderna för detta våld

Program 31 augusti

Moderator: Åsa Magnusson

09.00 – 10.00 VÄLKOMMEN, REGISTRERING

FÖRENINGENS STIPENDIE-PRISUTDELNING

10.00 – 10.30 JÖRGEN ENGEL-STIPENDIET
Utdelning och kort presentation av årets pristagare

10.30 - 11.00 NORDIC DRUGS
STORA PRIS

Utdelning och kort presentation av årets pristagare

Moderator: Martin Hammar

ALKOHOL, DROGER OCH VÅLD

11.00 - 12.15 SAM GOLDEN: *Evidence for compulsive addiction-like aggression in mice.*

12.15 – 13.15 LUNCH

13.15 – 14.15 PANELDISKUSSION
Kvinnor, våld och beroende

14.15 – 14.50 MARKUS HEILIG: *Droger i krig*

14.50 – 15.10 KAFFEPAUS

15.10 – 15.45 TOMAS MOBERG:
Våldsberoendehypotesen - de underliggande mekanismerna bakom våldsutövning.

15.45 – 16.20 SVEN ANDRÉASSON:
Alkohol och våld (Internationell forskningsrapport)

16.20 – 16.30 AVSLUTNING

Seminarie dag: 31 augusti 2018 i Göteborg

Plats: Wallenbergs konferenscentrum, Medicinargatan 20A.

Tid: 09.00 - 16.30

Kostnad (inklusive förmiddags- och eftermiddagskaffe/frukt och lunch):

Medlemmar i Svensk förening för Beroendemedicin, Svensk Psykiatrisk förening,

BUP-föreningen och Svenska Rättspsykiatriska Föreningen : 800 SEK

Övriga: 1 200 SEK

Anmäl dig direkt via vår hemsida

www.svenskberoendemedicin.se

Du får faktura på avgiften.

På begäran kan du få intyg på deltagande.

Svensk förening för Beroendemedicin augustikonferens 2018

Skål – nu smäller det. Alkohol, droger och våld

Paneldiskussion: Kvinnor, våld och beroende

Årets föreläsare:

Sam Golden: Evidence for compulsive addiction-like aggression in mice.

Dr. Golden's scientific interests encompass understanding the psychological and neural mechanisms guiding reward processing. He is particularly interested in understanding how neuropsychiatric disorders - such as maladaptive aggression, depression and substance abuse - subvert basic reward circuitry to manifest pathological behavior. Although maladaptive aggression is often co-morbid with neuropsychiatric disorders, including depression and substance abuse, there is currently a limited understanding of the shared mechanisms governing their clinical presentation.

Dr. Golden's research attempts to fill this gap by developing pre-clinical models of aggression reward, and has illustrated that in some rodents, like addictive drugs, aggression can be highly rewarding and compulsively pursued despite adverse consequences, and further sought after lengthy abstinence.

Dr. Golden's current research directions aim to better define the intersection of aggression and motivation, and identify the cellular and circuit mechanisms that control the transition from adaptive aggression to maladaptive compulsive aggression seeking behavior.

Tomas Moberg: Våldsberoendehypotesen - de underliggande mekanismerna bakom våldsutövning?

Dr. Moberg är kliniker och forskande psykiater med beroendearbete och rättspsykiater, kliniskt verksam på Karsuddens sjukhus. Har drygt 20 års klinisk erfarenhet från beroendevården, psykiatri och rättspsykiatri. Har arbetat mycket med omhändertagande av beroendepatienter med psykiatriska diagnoser och komplexa vårdbehov. Aktuellt forskningsområde är riskfaktorer för våld, med speciellt fokus på psykiatriska diagnoser

Markus Heilig: Droger i krig

Dr. Heilig received his MD and PhD from Lund University, Sweden. He has served at the Karolinska Institute, Stockholm, Sweden, in various clinical and academic leadership capacities until 2004. At this time, at the National Inst on Alcohol Abuse and Alcoholism. In 2016, Heilig was recruited back to Sweden from National Inst on Alcohol Abuse and Alcoholism where he was the chief of intramural clinical and translational research to Linköping Univ in 2015 as professor of psychiatry, and founding director of a new Center on Social and Affective Neuroscience

The Heilig research group studies brain processes involved in stress-related disorders such as addiction or anxiety disorders, with the primary objective of discovering novel mechanisms that can be targeted for pharmacotherapy, and to identify genetic and other personalized predictors of treatment responses. The group recently expanded its research interests to social stressors

The research strategies the Heilig lab utilizes in approaching these research question range from behavioral pharmacology and gene expression analysis in rodent models, to human experimental medicine.

Sven Andréasson: Alkohol och våld

Dr. Andréasson's föreläsning grundar sig på en forskningsrapport, sammanställd av ett internationellt forskarteam. Rapporten belyser olika typer av våld, hur alkoholen påverkar vårt beteende och hur våld påverkar vår hälsa på kort och lång sikt.

Paneldiskussion under temat
Kvinnor, våld och beroende

Många svårigheter är lika för kvinnor i våldsrelationer oavsett om de har skadligt bruk/beroende eller inte, men för dem med skadligt bruk/beroende av alkohol eller droger, kan svårigheterna vara förstärkta. Utsatthet för våld kan också leda till post traumatiskt stressyndrom, som i sin tur ökar risken för att utveckla beroendesjukdom.

Hur kan vi göra för att vi inom beroendevården skall kunna erbjuda bättre stöd och behandling för denna grupp och vad behövs för att samhället på ett tydligare sätt än hittills skall intressera sig för gruppens behov?

I panelen ingår:

Sanna Detlefsen, beteendevetare, psykoterapeut och Direktör för Linköpings Stadsmission. Hon har sedan 2004 arbetat i olika roller på Linköpings Stadsmission med verksamhet utifrån kombinationen våldsutsatthet och substansberoende. Alltid utifrån maktanalys och genusteorier. Linköpings Stadsmission har byggt ett skyddat boende och skapat opinion kring dessa kvinnors situation, för att kunna erbjuda anpassad verksamhet med fokus på både akut omhändertagande och behandling.

Anna Persson, legitimerad psykolog verksam Beroendecentrum Stockholm, vid EWA-mottagningen och Rosenlunds mödravårds-team. Anna är också doktorand vid Karolinska Institutet med fokus på förbättrad diagnostik och behandling av posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) och måttligt till svårt alkoholbruksyndrom hos kvinnor.

Stefan de Vylder är nationalekonom och författare till en rad artiklar och böcker som även uppmärksammats internationellt. Han har tidigare bland annat arbetat på Sida och som docent i utvecklingsekonomi på Handelshögskolan i Stockholm. Sedan många år verksam som fristående forskare, författare och konsult.

På senare år har Stefan bland annat arbetat med utvecklingsekonomi, finanskriser, handels- och globaliseringsfrågor, landsbygdsutveckling samt svensk ekonomisk politik. Han har deltagit i debatten kring mäns våld mot kvinnor genom att peka på de mänskliga och samhällsekonomiska kostnaderna för detta våld.

Anmäl dig till konferensen!

Anmälningsblankett hittar du på vår hemsida (flyer till höger).

VÄLKOMMEN!

Årets studieresa går till Lissabon

Vi får ta del av hur en lyckad narkotikapolitik ser ut

Det började ganska illa i Portugal. Efter diktaturens fall 1974 och det stängda samhället öppnades blev det också inkörsporten till ett stort narkotikainflöde. Framför allt blev marijuanarökande ungdomens frihetssymbol. Snart gjorde även tyngre droger sitt intåg. Det tog några decennier innan narkotikaanvändningen blev ett stort medicinskt och socialt problem. Politiskt sett måste något göras.

Portugals narkotikapolitik ändrades radikalt 2001 med ny lagstiftning. Som första land i Europa avkriminaliserades innehav för eget bruk av alla droger. Dock var och är droger fortfarande olagliga och såväl försäljning som smuggling medför höga straff.

Att inneha små mängder narkotika kan leda till smärre böter eller erbjuds användaren behandling, men ingen hamnar i fängelse eller i något brottsregister.

Olyckskorparna förlorade

Under de första åren hände inget positivt, vilket många hade förutspått. Narkotikaförsäljningen och därmed hörande problem ökade. Hur skulle detta sluta?

Efter drygt femton år med den nya narkotikapolitiken med avkriminaliseringen och fokuseringen på hälsa och socialt arbete har utvärderingarna varit enbart positiva efter de första årens tveksamhet. En australiensisk forskargrupp (Stevens, et al som följt utvecklingen från starten 2001) fick frågan om det verkligen inte finns något negativt med den portugisiska narkotikapolitiken. Svaret var entydigt och enstavigt:

— No.

Den australiensiska forskargruppen som gjort utvärderingen sammanfattar vad som blivit följden av den portugisiska narkotikapolitiken:

- ☞ mindre kriminalitet
- ☞ den problematiska användningen av droger har minskat, men det finns en viss ökning av rekreativ användning inom vissa grupper
- ☞ antalet skador och sjukdomar relaterade till droger har minskat
- ☞ flera tyngre droganvändare har efter behandling kommit i arbete
- ☞ staten har fått minskade utgifter kopplade till droger efter 2001
- ☞ problemet narkotika upplevs mindre stigmatiserande eller sensationslystet i den offentliga debatten
- ☞ droganvändaren får bättre behandling inom sjukvården

Studieresan till Lissabon

Det blir sålunda en spännande studieresa till Lissabon där vi får tillfälle att besöka olika behandlingsinsatser för narkomaner och själva bilda oss en uppfattning om hur den nya narkotikapolitiken ter sig.

Anmälan till resan är öppen för medlemmar i Svensk förening för Beroendemedicin. Hela programmet och övriga detaljer finner du på nästa sida.

Årets studieresa

11 - 12 oktober

Lissabon

FOKUS PÅ BEHANDLING VID HEROINBEROENDE

Vi besöker SICAD*, ett beroendecentrum och ett lågtröskelprogram

*General-Directorate for Intervention on Addictive Behaviours and Dependencies

PROGRAM

Torsdag 11 oktober 14.30 - 16.30

Möte med Dr João Goulão, SICAD. Information och samtal kring Portugals narkotikapolitik och beroendevård

Fredag 12 oktober - heldag

Besök på ett behandlingscenter samt ett mobilt lågtröskel-metadonbehandlingsenhet. God tid för samtal och diskussion på enheterna.

Fredag kväll: gemensam middag med utrymme för synpunkter och diskussion kring studiebesöken.

Förslag på hotell i Lissabon

(cirka pris för 3 nätter i dubbelrum)

Hotel Mundial****

Praca Martim Moniz 2
6 000 SEK

Portugal Boutique Hotel****

Rua João das Regras, 4, Santa Maria Maior
6 600 SEK

Lisboa Tejo**

Rua do Poço do Borratém 13, Santa Maria Mai
5 000 SEK

Flyg till Lissabon

Kolla upp i god tid. Det är inte så många bolag som dagligen flyger direkt till Lissabon utom portugisiska TAP (från Arlanda och Kastrup). Men med ett byte blir det enklare men tar längre tid. Kan vara värt att åka kvällen före?

Studiebesöksdagar
11 och 12 oktober 2018

Resdagar
väljer du själv

Du måste

anmäla ditt deltagande, begränsat antal för studiebesöken.

Anmälan görs till

bengt@svenskberoendemedicin.se

Du måste vara medlem i Svensk förening för beroendemedicin för att få delta i studiebesöken.

**SISTA
ANMÄLNINGS
DAG
10 SEPTEMBER**

Våra studiebesöksresor är inte sponsrade utan du söker själv i förekommande fall tjänstledighet och reseersättning. Det kan ur transportsynpunkt vara lämpligt att vi bor på hotell nära varandra. Ovan ser du förslag på hotell och flyg.

Alkoholfri öl ökar i både Finland och Sverige

Det har blivit en dramatisk ökning av alkoholfri öl i Finland. Två stora affärskedjor rapporterar om en 30-procentig ökning av försäljning jämfört med samma period 2017. Finländska Alko (motsvarigheten till Systembolaget) uppger också en ökad försäljning jämfört med föregående år.

Vi ser samma utveckling i Sverige. ICAs presstjänst meddelar att inom ICA Sverige har försäljningen av alkoholfri öl ökat med cirka 30 procent det senaste året och sortimentet har utökats med fler produkter. Det är många ICA-butiker som arbetar aktivt med sitt lokala utbud av alkoholfri dryck, så variationer mellan butiker förekommer.

Systembolaget har samma erfarenhet:

—Försäljningen ökar. Från januari till april 2018 har vi sålt runt 3 procent mer alkoholfri öl än under samma period 2017.

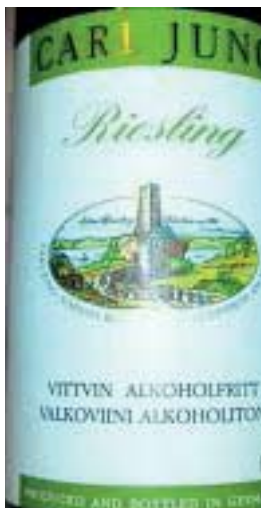
Professor Sven Andréasson, Beroendecentrum Stockholm:

— Detta är faktiskt mycket intressant. Den långsiktiga förklaringen kan vara en gradvis ökande hälsomedvetenhet. Man gillar öl, men gillar inte den toxiska effekten av alkohol - vilket man gradvis börjar bli mer medveten om.

Varför inte vin och starksprit?

— Detsamma gäller antagligen även dessa alkoholdrycker. **Vin är dock svårare att producera alkoholfria varianter av som smakar lika bra - till skillnad från öl.** Samma gäller sprit, men denna konsumtion har minskat kraftigt ändå.

Sedan måste man förstås vara medveten att även om en 30-procentig ökning är stor, så utgår man från en mycket liten andel av den totala ölförsäljningen.

Storbritannien mot sundare leverne

De massiva anti-rökkampanjerna i Storbritannien har gett resultat. Andelen rökare har sjunkit sedan 1974, då det var 50 procent av den vuxna befolkningen som blossade medan det är 16 procent 2017.

Hur är det med alkohol? Storbritannien har en alkoholtradition sedan tusentals år tillbaka och med jämna mellanrum kommer rejäla "toppar". Senast vid millennieskiftet. Nu verkar dock mycket tala för att den allt tydligare informationen om etanols hälsoeffekter börjar ge resultat. Inte minst informationen till riksdagsledamöterna från professor Sally 2016 rörde om i grytan: ett glas vin ökar risken för att utveckla bröstcancer.

Guardian apr 2017

Berusningsdrickandet minskar

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) har i höstas presenterat en rapport om trender i dryckesmönster under 2000-talet. Det framkommer att berusningsdrickandet har minskat rejält (fyra miljoner färre "fyllor").

Det finns stora skillnader mellan kvinnors och mäns drickande. Kvinnor dricker inte så ofta som män och vid konsumtionstillfället är intaget mindre än för männen. Det är fyra gånger vanligare bland män att dricka sig berusad varje vecka än bland kvinnor.

Äldre (65 – 84) har ökat sin alkoholkonsumtion från 62 procent som uppgav sig har druckit alkohol under de senaste 30 dagarna under 2002 till 75 procent vid förfråga 2016.

Cannabidiol inget läkemedel

Läkemedelsverket förbjuder användningen av CBD (CannaBiDiol) som läkemedel. Det finns således idag inget godkänt läkemedel i Sverige som enbart innehåller CBD som aktiv substans. Det är flera företag som fått ett flertal produkter förbjudna. Bakgrunden är att det är förbjudet att sälja och marknadsföra produkter som omfattas av läkemedelslagen om de inte är godkända.

Många användare har vänt sig till Läkemedelsverket efter att ett antal företag som marknadsfört framför allt CBD som läkemedel förbjudits sälja dessa (mot vite). Som svar har man fått att Läkemedelsverket för närvarande inte har någon information om fördelar eller nackdelar med dessa produkter. Användarna av CBD ombedes vända sig till sin vårdcentral eller ordinarie läkare.

Flera företag har vänt sig till förvaltningsrätten för att få förbudet hävt och Förvaltningsrätten i Uppsala har bifallit inhibition för några produkterna i förbudet mot Curios Oaks AB. Även detta beslut är nu överklagat. I övrigt avslog Förvaltningsrätten yrkandena om inhibition.

Fortsättning lär följa.

Vad är cannabidiol?

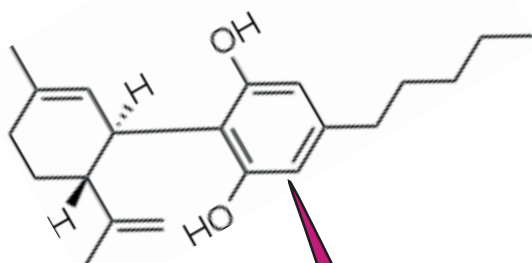
Ämnet cannabidiol utvinnes ur cannabis sativa och beroende på odling, förädling mm så kan koncentrationen av CBD variera stort. THC (TetraHydroCannabinol) är den aktiva substansen i cannabis som ger berusningseffekt och också åtskilliga skadliga effekter. CBD har inga sådana mekanismer utan kan sannolikt ha en dämpande effekt på det skadliga THC:t.

Drogen cannabis består av olika delar THC och CBD och med ökad reningsgrad/förädling har THC-halten stigit kraftig under senare år och den till viss del motverkande delen (CBD) blivit allt mindre.

Läkemedlet Sativex (munhålespray) innehåller såväl THC som CBD i låga doser. Detta medel har indikation för behandling av multipel skleros då annan medicin inte hjälper vid svåra muskelspasmer.

Medicinsk cannabis, se Bulletin nr 2 sid 22.

Mer om CBD, se Information från Läkemedelsverket nr 2 sid 4.

Systembolaget ska sälja glass

Alkoholhaltiga produkter som ur konsumtionssynpunkt kan jämsställas med alkoholdrycker, exempelvis så kallad alkoglass, ska så långt som det är möjligt regleras på samma sätt som alkoholhaltiga drycker. Problemet uppmärksammades i samband med att en glass med 5% alkohol började säljas i vanliga butiker, dessutom till personer under 20 år.

Regeringen lägger fram en lagrådsremiss

En lagrådsremiss föreslår en ny lag som kan träda i kraft den 1 april 2019 som innefattar bland annat regleringar om försäljning, parti-handel, servering, marknadsföring och straffbestämmelser. Försäljning ska i fortsättningen ske på Systembolaget.

Opioider rubbar hormonbalansen

Sedan länge är det känt att opioidintag medför en obalans i hormonstatus och därtill en rad andra bieffekter. För att undersöka effekten av såväl opioidberoende som smärtbehandling med opioider gjorde författarna en meta-analys som omfattade 2769 individer (varav 1969 i kontrollgruppen).

Det visade sig att testosteronnivåerna sjönk hos män oavsett vilken opioid som intogs, dvs även för metadon. Det gällde för män som intog opioider på en regelbunden basis. Testosteronnivåerna ändrades inte alls för kvinnor.

Resultatet antyder att opioider, inklusive metadon, påverkar testosteronnivåerna olika för män och kvinnor.

Intressant uppföljning av de 17 ingående studierna, men författarna menar att det inte går att generalisera eftersom kvaliteten på studierna inte var optimal.

Bawor M, et al. Testosterone suppression in opioid users: A systematic review and meta-analysis. Drug Alcohol Dependence 2015;149:1-9

Som medlem i föreningen

har du möjlighet att söka vårt **Stipendium** för fördjupad alkohol- och drogkunskap. Du kan använda stipendiet till forskning, studiebesök, konferens e dyl. Du kan ansöka när som helst under året.

15 000 kronor kan bli dina

Ansökningsreglerna hittar du på vår hemsida www.svenskberoendemedicin.se

Nästa nummer av BULLETIN

kommer i mitten av november

Novemblemumret kommer i såväl pappersformat som digitalt på vår hemsida